

Aleg. 141. I

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie prośby miasta Nowego Sącza o pożyczkę w celu ułatwienia odbudowania spalonych części miasta.

Wysoki Sejmie!

Wiadomo, że miasto Nowy Sącz zniszczone zostało w przeciągu lat czterech dwukrotnie pożarem: w dniu 17 kwietnia 1890 spłonęło w tem mieście około 150 budynków, zaś 17 kwietnia 1894 straszniejszy jeszcze pożar zniszczył większą część miasta, bo w pożarze tym spłonęło paręset budynków, dwa kościoły, jeden klasztor, zabudowania gimnazyalne i dom, w którym były bióra magistratu. Wskutek gwałtownego szerzenia się pożaru spaliły się wraz z domami po większej części ruchomości i mienie mieszkańców.

Rada gminna miasta Nowego Sącza wniosła przed kilku miesiącami do Wysokiego Sejmu na ręce Wydziału krajowego prośbę, którą Wydział krajowy w sprawozdaniu swoim przytacza. W prośbie tej Rada gminna przedstawivszy szczegółowo rozmiar zniszczenia, zrzędzonego w mieście Nowym Sączu przez drugi pożar 17 kwietnia 1894 r., wykazała dalej cyfrowo, że na wystawienie budynku dla pomieszczenia magistratu i jego biór, na sikawki i inne przyrządy dla straży pożarnej, na regulację i rozszerzenie ciasnych ulic w spalonej części miasta i na wykupienie w tym celu parcel od prywatnych osób, na bruki i chodniki w tych ulicach, na nowe studnie, wodociągi i na inne nieodzowne wydatki miasta potrzeba 336.606 zł. w. a. Gdy zaś na pokrycie tej sumy wydatków posiada miasto tylko 40.000 zł. w. a. to jest resztę pozostałą z pożyczki zaciągniętej po pierwszym pożarze w 1890 r. na regulację ulic; przeto dla wykonania tych niezbędnych wydatków na wyżej wymienione potrzeby publiczne, brakuje gminie miasta Nowego Sącza 296.000 zł. w. a.

Dalej w petycyi swej rada gminna wykazuje, że bieżące dochody z dodatków gminnych zmniejszone bardzo z powodu upadku miasta i zubożenia mieszkańców, wystarczają zaledwie na pokrycie wydatków bieżących.

W zakończeniu swej petycyi rada gminna miasta Nowego Sącza uprasza o bezzwłoczne udzielenie jej dla zaspokojenia wyżej wykazanych publicznych wydatków bezprocentowej pożyczki 200.000 zł. w. a., spłacalnej w 20tn latach.

Lecz ponieważ także mieszkańcom Nowego Sącza, którzy przez pożar ponieśli wielkie straty w swem mieniu, obliczane na miliony złotych, potrzeba przyjść w pomoc, aby mogli odbudować domy, i w nadziei, że pod tym względem c. k. Rząd użyje pomocy, prosi rada gminna o udzielenie, pod gwarancją krajną, bezprocentowej pożyczki 300.000 zł. w. a. spłacalnej w 20 latach, pod takimi samymi warunkami, pod jakimi udzieloną została pożyczka miastu Stryjowi

po jego spaleniu się. Ewentualnie uprasza rada gminna, aby Wysoki Sejm udzielił poręczenia w imieniu kraju pożyczce, którąby miasto Nowy Sącz zaciągnęło w jednej z instytucyj kredytowych.

Wydział krajowy po otrzymaniu tej petycji, ua jego ręce do Sejmu wystosowanej, chcąc sprawę tę przygotować, wydelegował do Nowego Sącza komisję, pod przewodnictwem szefa Departamentu I., która zbadała rozmiar klęski tam zrządzonej przez pożar, potrzeby miasta w skutek tej klęski, oraz finansowy stan tego miasta i przyszła do przekonania, że bez udzielenia gminie miasta Nowego Sącza znaczniejszej pomocy, nie zdoła podźwignąć się to miasto.

W sprawozdaniu swem Wydział krajowy poświadcza, że komisya sprawdziła, iż dla zapobieżenia na przyszłość szerzeniu się w tem mieście pożarów, potrzebnem jest nieodzownie uregulowanie i rozszerzenie ulic w spalonej części miasta i w tym celu zakupienie na własność miasta parcel od ich właścicieli, na co potrzeba około 100.000 zł. Na wybudowanie nowego domu na pomieszczenie magistratu i jego biur potrzeba około 80.000 zł. A na dowód, jak mieszkańcy Nowego Sącza zubożeli, przytacza komisya fakt, że po pierwszym pożarze, który zniszczył część miasta w 1890 roku, odbudowano w ciągu lat czterech bardzo mało domów; przeto jest obawa uzasadniona, że po znacznie większym pożarze w roku 1894, który w grunty zamienił większą część Nowego Sącza, będzie potrzeba długiego szeregu lat, zanim mieszkańcy zdołają odbudować swoje domy.

Wprawdzie mieszkańcom przyszedł w pomoc c. k. Rząd, gdyż najwyższem rozporządzeniem z 24. lipca 1894 r. upoważniony został Rząd do użycia sumy 200.000 zł. w. a. na udzielanie pogorzelcom Nowego Sącza bezprocentowych pożyczek dla odbudowania budynków, zniszczonych pożarem.

Lecz niezbędną jest rzeczą danie pomocy przez kraj samej gminie miasta Nowego Sącza, aby mogła wykonać wskazane wyżej wydatki na uregulowanie i rozszerzenie ulic, wybudowanie ratusza i dla zaspokojenia innych koniecznych potrzeb miasta. W tym celu Wydział krajowy jeszcze 18. września 1894 roku, postanowił przedstawić Sejmowi wspomnianą petycję miasta Nowego Sącza do uwzględnienia o tyle, aby Wysoki Sejm raczył przyjąć imieniem kraju obowiązek opłacania przez lat 20 procentów bieżących od pożyczki 200.000 zł. w. a., którąby miasto Nowy Sącz zaciągnęło w jakiej instytucyi kredytowej, na pokrycie wyżej wspomnianych wydatków dla uregulowania ulic, wybudowania ratusza i dla zaspokojenia innych potrzeb, ułatwiających odbudowanie miasta. O tem postanowieniu zawiadomił Wydział krajowy magistrat miasta Nowego Sącza i Radę powiatową Nowo Sąddecką, tudzież c. k. Namiestnictwo. Rada powiatowa postanowiła poprzeć petycję miasta Nowego Sącza, a Rada gminna tegoż miasta na posiedzeniu 3. stycznia r. b. powzięła uchwałę, w której zgadzając się na propozycję Wydziału krajowego, uprasza o przyjęcie na skarb krajowy odsetek od pożyczki 200.000 zł., którą gmina miasta Nowego Sącza, zaciągnęłaby w instytucyi kredytowej, lecz zgadza się z tem zastrzeżeniem, że spłatę tej pożyczki rozpocznie miasto Nowy Sącz w dziesięć lat po jej zaciągnięciu i spłacać ją będzie przez następnych lat dziesięć. Odpowiedni wniosek przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi.

Komisya budżetowa zważywszy, z jednej strony szczupłe zasoby skarbu krajowego, z drugiej strony wszystkie przytoczone wyżej powody, wykazujące potrzebę, iżby skarb krajowy przyszedł w pomoc miastu Nowemu Sączowi, aby ułatwić mu podźwignięcie się po klęskach pożarnych.

Zważywszy powtórnie, że obok wyznaczenia przez c. k. Rząd sumy 200.000 zł. na pożyczki bezprocentowe dla mieszkańców Nowego Sącza, chcących odbudować swe domy, dostatecznem byłoby zaciągnięcie przez gminę miasta Nowego Sącza pożyczki 200.000 zł. w celu odbudowania budynków miejskich, uregulowania i rozszerzenia ulic w spalonej części miasta i na inne inwestycje.

Zważywszy po trzecie, że gmina miasta Nowego Sącza, posiadająca znaczny własny majątek, którego stan czynny, według inwentarza z 1893 r., wynosi 509.154 zł. może bez poręczenia kraju zaciągnąć pożyczkę w jakiej instytucyi kredytowej; lecz z powodu znacznegoniżenia swych dochodów z dodatków miejskich, potrzebuje, aby skarb krajowy przyjął na siebie obowiązek

opłacania procentów od tej pożyczki, którą ma zaciągnąć gmina miasta Nowego Sącza, — zgadza się z wnioskami Wydziału krajowego i wnosi:

Wysoki Sejm powziąć raczy uchwałę następującą:

U c h w a ł a.

1. Sejm przyjmuje na skarb krajowy obowiązek opłacania przez lat dwadzieścia odsetek bieżących, w wysokości oznaczonej w 2. ustępie uchwały, od pożyczki 200.000 zł. w. a., którą gmina miasta Nowego Sącza zaciągnie na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, na uregulowanie ulic w spalonej części miasta i na inne inwestycje.

2. Odsetki te, najwyżej po 4%, opłacać będzie skarb krajowy przez pierwszych dziesięć lat po zaciągnięciu pożyczki, od całej sumy pożyczkowej 200.000 zł. w. a. zaś przez następne lat dziesięć od sumy kapitałnej zmniejszanej corocznie o 20.000 zł. w. a.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu czuwać nad tem, aby pożyczki tej używała gmina miasta Nowego Sącza na cele wymienione w ustępie 1. uchwały niniejszej.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał uwolnienie od opłaty taks, stempli i należności prawnych, skrypta dłużne, podania o intabulacje i extabulacje oraz kwity i w ogóle wszelkie dokumenta i akta prawne, odnoszące się do tej pożyczki.

We Lwowie dnia 27. stycznia 1895.

Przewodniczący:
Dunajewski

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski

